SainVie
Veselīga dzīve!

NO PĀRPALIKUMA LĪDZ JAUNAM PRODUKTAM: APRITĪGUMS KĀ INOVĀCIJA, SADARBĪBA UN BIZNESA IESPĒJA

PhD Lienīte Litavniece

SIA “Safīra L” | SainVie

Smiltene • 15.10.2026

SIA «Safīra L» valdes priekšsēdētāja

RTU Rēzeknes akadēmija -asoc.prof., vadošā pētniece

LTRK Latgales Padomes priekšsēdētāja vietniece

Bioloģiskās saimniecības īpašniece

FIBRE
TRUFFLES
Assorted flavours
SainVie

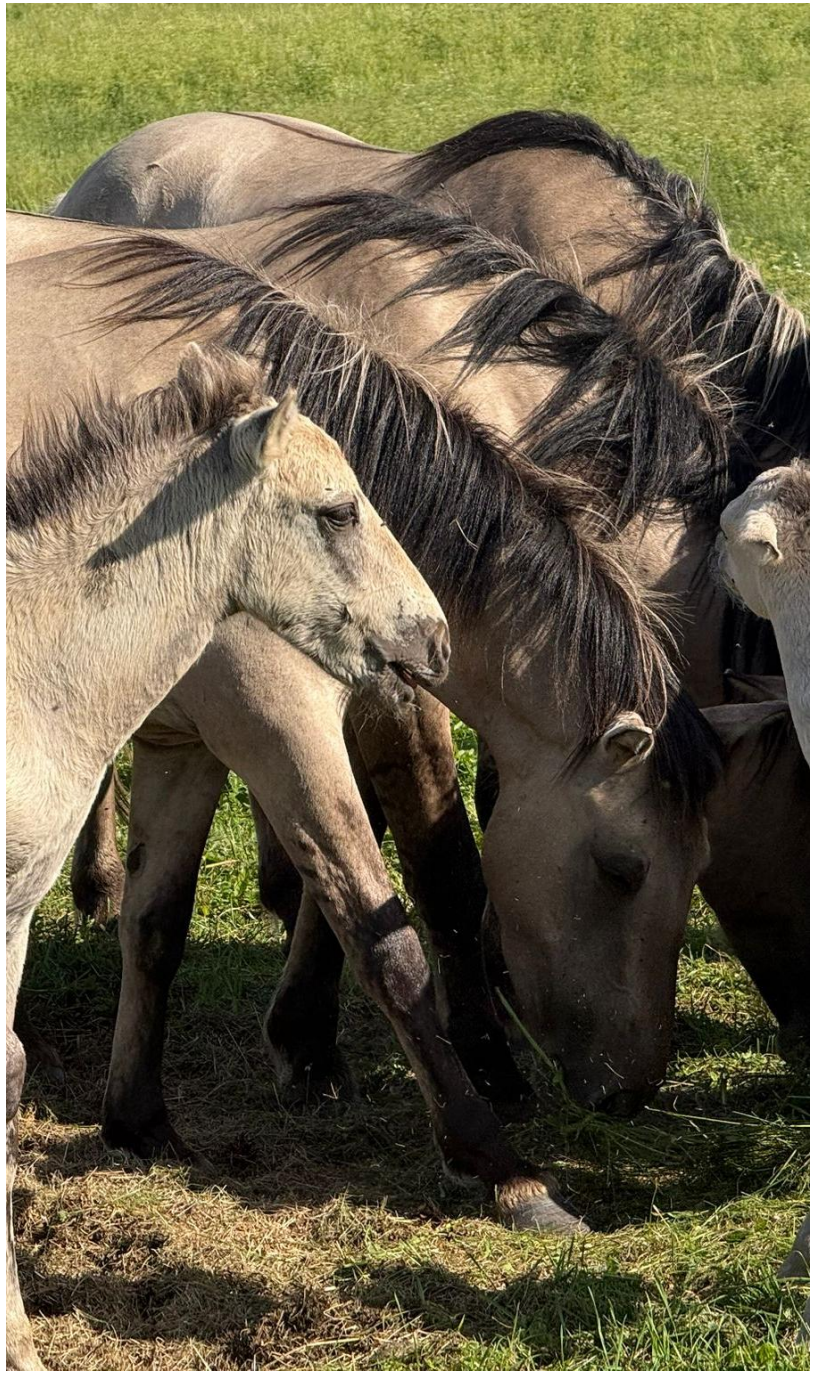

E-mentors kā transformācijas rīks bezatlikuma pārtikas patēriņa nodrošināšanai izglītības iestādēs (vadītāja asoc.prof. A.Zvaizgne)

- Lauka pētījums 5 dienas 2021.gada septembrī
- 7 Rēzeknes valstspilsētas skolas
- 1.-7. klases skolēni ar valsts un pašvaldības apmaksātajām pusdienām
- Ēdināšanas modelis – iepriekš porcionētas pusdienas
- 2176 skolēni
- 7064 pusdienu porcijas
- Pasniegtā ēdiena atkritumi traukos sastāda vidēji 28.64%

Latvijas Zinātnes padomes FLPP projekts Nr. lzp-2020/2-0115

Intervenču testēšana un uz zināšanām balstītas rekomendāciju sistēmas izstrāde pasniegtā ēdiena atkritumu traukos samazināšanai skolu ēdināšanā Latvijā (vadītāja asoc.prof. J.Lonska)

- Lauka pētījums 3 reizes pa 5 dienām (09.2023.; 12.2023.; 04.2024.)
- 4 Rēzeknes valstspilsētas skolas
- 1.-7. klases skolēni ar valsts un pašvaldības apmaksātajām pusdienām
- Ēdināšanas modelis – iepriekš porcionētas pusdienas
- 944 skolēni piedalījās 2 aptaujās
- 17144 pusdienu porcijas
- Ieviestas atšķirīgas intervences katrā skolā un salīdzināta to ietekme īstermiņā un ilgtermiņā

Latvijas Zinātnes padomes FLPP projekts Nr. lzp-2022/1-049

Ieviestās intervences

UZSKAITES RĪKS

Sākotnējs uzlabojums,
kas jāturpina nostiprināt

IZGLĪTOŠANA

Zināšanas vien
nav pietiekamas

ORGANIZATORISKAS IZMAIŅAS

Atkritumu pieaugums

Lonska, J., Kodors, S., Deksne, J., Litavniece, L., Zvaigzne, A., Silicka, I., & Kotane, I. (2025). Reducing Plate Waste in Latvian Schools: Evaluating Interventions to Promote Sustainable Food Consumption Practices. Foods, 14(1), 126. https://doi.org/10.3390/foods14010126

MOA modelis

M MOTIVATION (motivācija)

Attieksme, izpratne, nodomi un sociālās normas

O OPPORTUNITY (iespējas)

Laiks, resursi, infrastruktūra un ēdināšanas kārtība

A ABILITY (spējas)

Zināšanas un prasmes atkritumu novēršanai

Rēzeknes skolās būtisks šķērslis bija ierobežotās IESPĒJAS izvēlēties porcijas lielumu un ēdienu.

Motivācija viena pati nav pietiekama, ja sistēma ierobežo rīcības iespējas.

Lonska, J., Kodors, S., Deksne, J., Litavniece, L., Zvaigzne, A., Silicka, I., & Kotane, I. (2025). Reducing Plate Waste in Latvian Schools: Evaluating Interventions to Promote Sustainable Food Consumption Practices. Foods, 14(1), 126. https://doi.org/10.3390/foods14010126

ČETRAS APRITĪGA BIZNESA MODEĻA STRATĒĢIJAS

1	**RESURSU ATGRIEŠANA APRITĒ** Cycling	Atkārtota izmantošana, pārstrāde, materiālu atgūšana
2	**LIETOŠANAS LAIKA PAGARINĀŠANA** Extending	Ilgmūžība, remonts, uzturēšana, ilgāka lietošana
3	**IZMANTOŠANAS INTENSIFICĒŠANA** Intensifying	Koplietošana, noma, resursu kopīga izmantošana
4	**DEMATERIALIZĀCIJA** Dematerialising	Pakalpojums produkta vietā, materiālu vajadzības mazināšana

Geissdoerfer, M., Pieroni, M. P. P., Pigosso, D. C. A., & Soufani, K. (2020). Circular business models: A review. Journal of Cleaner Production, 277, Article 12374; https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123741

1.RESURSU ATGRIEŠANA APRITĒ (pārpalikums kā resurss jaunā procesā)

Rožleju vīna darītava un Safīra L|

Rabarberu vīns, Rabarberu šķiedrvielu pulveris

Rabarberu šķiedras, kas paliek pēc sulas spiešanas

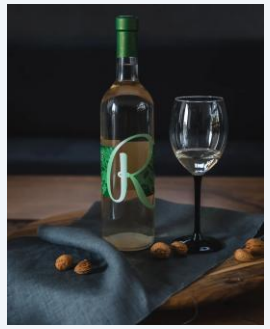

Vienai izejvielai vairāki produkti, sadarbība, inovācija

Toast Brewing | Lielbritānija

Alus ražošanā izmanto maizes pārpalikumus no maiznīcām

Sadarbība ar maiznīcām

Valmiermuiža | Drabiņu cepumi

Alus ražošanas pārpalikums - drabiņas

Sadarbība, inovatīvs produkts

1.RESURSU ATGRIEŠANA APRITĒ (pārpalikums kā resurss jaunā procesā)

Zelta Rika |

konfektes, maizes kārtojums, grauzdiņi

Jauni produkti no maizes pārpalikumiem

Vienai izejvielai vairāki produkti, inovācija

Smiltenes piens |

Sūkalu proteīna dzēriens

Piena pārstrādes procesa atlikums - sūkalas

Vienai izejvielai vairāki produkti, inovācija

Koffeco |

iekura tabletes

Sadarbība, inovatīvs produkts

2.LIETOŠANAS LAIKA PAGARINĀŠANA

Ēdināšana pasākumos

Trauku atkārtota lietošana

Iekārtu remonts

Iekārtu remonts

3. IZMANTOŠANAS INTENSIFICĒŠANA

Koplietošanas virtuves

Kopīgas ražošanas iekārtas

Iekārtas jaudu palielināšana

Private Label

4. DEMATERIALIZĀCIJA

https://edkarte.lv/

https://www.apritigs.lv/apritigs/biznesam/restoraniem/

NO NEIZMANTOTA RESURSA LĪDZ BIZNESA IESPĒJAI

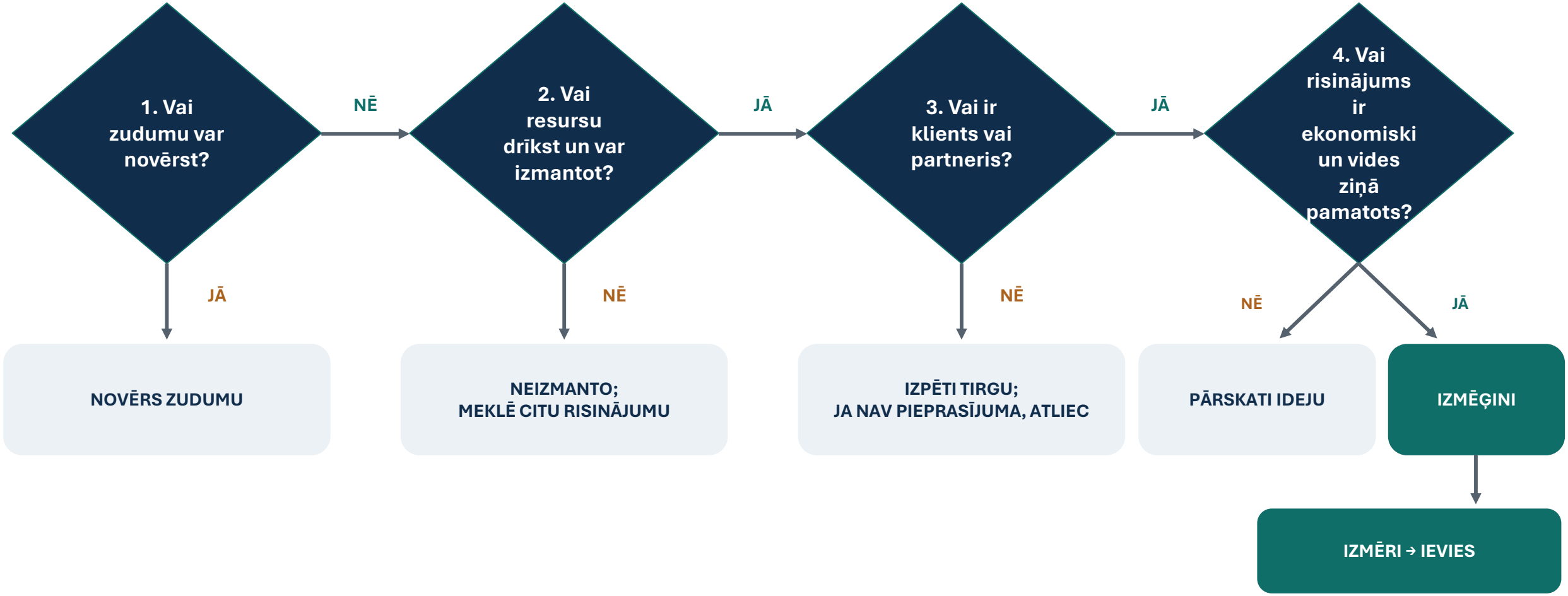

Pārtikas drošuma un normatīvo prasību ievērošana ir obligāts priekšnoteikums

SainVie
Veselīga dzīve!

MAZĀK ATKRITUMU.
VAIRĀK VĒRTĪBAS.

www.sainvie.com

siasafiral@gmail.com • +371 29298800